

UNIVERZITET EDUCONS
FAKULTET ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
SREMSKA KAMENICA
SEMINARSKI RAD

Predmet:

OPASNE I ŠTETNE MATERIJE

Tema:

PESTICIDI U HRANI

Prof. dr

Mira Pucarević

SREMSKA KAMENICA

2009.

SADRŽAJ

1. UVOD

N

a uzlaznoj spirali ljudskih saznanja sve je jasnija činjenica da čovek mora prestati da radi protiv prirode, već u saradnji sa njom. To je jedina mogućnost međusobnog opstanka. Da bi ta saradnja uspela, čovek mora da primenjuje osnovne prirodne zakone u proizvodnji, uz neke modifikacije koje bitno ne utiču na sam prirodni proces. Jedan od ključnih problema, u današnjim uslovima, je proizvodnja hrane uz očuvanje životne sredine.

U svetu se sve veći značaj pridaje ekološki zdravoj ishrani stanovništva čiji je broj u stalnom porastu. Sa porastom broja stanovnika, površina obradivog zemljišta se smanjuje, a zbog zagađenja dolazi i do opadanja kvaliteta zemljišta, a i hrane. Kvantitativno smanjenje se ogleda u urbanizaciji obradivih površina (saobraćajnice, industrijalizacija), čime se gubi deo zemljišta koji je ranije korišćen u proizvodnji hrane. Smanjenje kvaliteta vezano je za neumerenu upotrebu hemijskih sredstava, čime se zemljište zagađuje ostacima pesticida i teškim metalima, degradira struktura zemljišta, opada kvalitet roda ili se čak smanjuje zbog osiromašenja zemljišnim mikroorganizmima.

Zbog sve veće primene hemije u poljoprivredi, poljoprivredni proizvodi su sve zagađeniji ostacima pesticida. Pravilna primena hemijskih preparata je donekle opravdana zbog povećanja prinosa.

Dugoročnijim sagledavanjem situacije u proizvodnji hrane uticaj hemijskog zagađenja je ipak destruktivan, jer se pesticidi generacijama talože i negativno utiču na ukupno zdravlje životinja i ljudi.

2. PESTICIDI

P

od pesticidima se podrazumevaju proizvodi hemijskog ili biološkog porekla koji su namenjeni zaštiti ekonomski značajnih biljaka i životinja od korova, bolesti, štetnih insekata, grinja i drugih štetnih organizama.

Pod štetnošću se podrazumeva ekonomska šteta ljudskoj poljoprivredi i industriji - smanjenje prinosa ili količine - kvaliteta dobijene hrane. Štetnost nije biološka, niti ekološka osobina organizama. Svako korišćenje pesticida sa sobom nosi negativne posledice na ekosistem u kome se primenjuje i okolne ekosisteme. Smanjenje upotrebe pesticida je jedan od temelja održive poljoprivrede i ideja održivog razvoja.

Pesticidi se u modernom značenju te reči koriste širom sveta više od 60 godina, tačnije od kako je 1943.g. započela komercijalna proizvodnja DDT-a, sigurno najpoznatijeg pesticida. Međutim i u antičkom svetu čovjek je poznavao i koristio neka sredstva kao što je duvan da bi zaštitio svoje useve od štetočina. U 19. veku sa sigurnijim poznavanjem biljnih bolesti i štetočina, počinje razvoj sredstava za zaštitu bilja.

Polovinom 19. veka bili su tako poznati nikotin, piretrin, rotenoidi, a primenjivan je i petrolej te arsenikovi

preparati i cijanovodična kiselina. Prvi nemetalni, organski insekticid, antinonin, upotrebljen je u Nemačkoj 1892.g. protiv omorikovog prelca, ali se zbog visoke toksičnosti nije dugo održao. Tridesetih godina primjenjivani su i fenotiazin, nitrokarbazoli i tiocijanati. Tada je naučnik Muller otkrio DDT koji se primenjivao u celom svijetu kako u zaštiti bilja tako i u opštoj higijeni (pomoć u borbi protiv tifusa, malarije i td). U istom razdoblju poznato je delovanje i ostalih hlornih insekticida, a počela su i istraživanja organofosfornih jedinjenja. Organohlorna i organofosforna jedinjenja, a zatim i karbamati predstavljaju najznačajnije insekticide pomoću kojih je poslednjih godina vođena borba protiv insekata, prvenstveno. Bez pesticida moglo bi se izgubiti trećina svetskih useva svake godine zahvaljujući raznim štetočinama, korovima i bolestima. Primena pesticida pomaže u povećanju proizvodnje hrane bilo uništavanjem štetočina, korova ili pak produženjem trajnosti hrane. Međutim upravo iz tog razloga postoji i opravdana briga o njihovom mogućem štetnom delovanju na ljude i okolinu; i upravo stoga postoji stroga kontrola u njihovoj proizvodnji i korištenju.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com